

Zadanie
*„Model normatywny podnoszenia kompetencji cyfrowych w szkołach wyższych”
finansowane w ramach dotacji celowej pochodzącej ze środków Ministerstwa
Edukacji i Nauki na podstawie Umowy Nr MEiN/2023/CTC/2625*

Konferencja naukowa
**„Wzmacnianie odporności szkół wyższych
na cyberataki przez podnoszenie kompetencji cyfrowych”**

Narzędzia techniczne wzmacniania cyberodporności uczelni

Krzysztof Zajęc, CERT Polska

CERT Polska

- Powołany w 1996
- Część NASK PIB (instytut badawczy & rejestrator .pl)
- jeden z 3 CSIRTów poziomu krajowego
- **Constituency:** wszystko co nie u innych

Lista ostrzeżeń

Co to jest?

Lista niebezpiecznych stron (phishing, oszustwa inwestycyjne).

Można skonfigurować sieć, by połączenia do stron z listy były **automatycznie blokowane**.

Jak skorzystać?

- Na stronie lista.cert.pl można sprawdzić, czy są Państwo chronieni:

Lista
Ostrzeżeń

CERT.PL >

Twoja sieć nie jest chroniona przez Listę Ostrzeżeń CERT Polska.

Resolver IP: 195.187.239.6

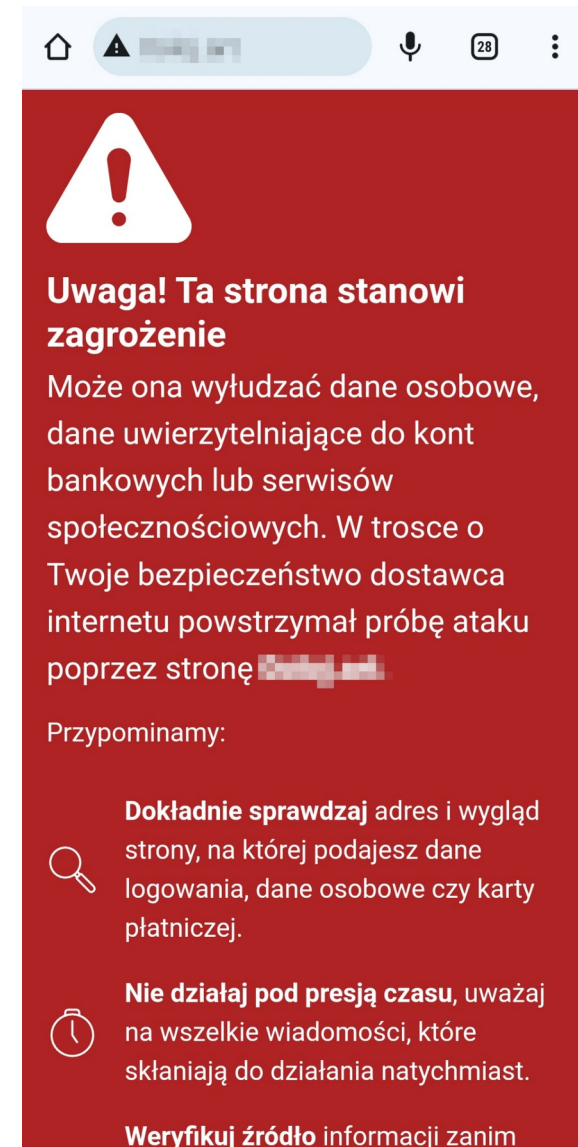
Wynik powyższego sprawdzenia może zależeć od wykorzystywanego w danym momencie sposobu połączenia z Internetem. W związku z tym, sprawdzenie należy przeprowadzić oddzielnie dla każdej wykorzystywanej sieci WiFi oraz połączenia sieci komórkowej.

CERT Polska | Więcej informacji na temat działania Listy Ostrzeżeń można znaleźć w artykule ["Lista ostrzeżeń przed niebezpiecznymi stronami"](#).

Wielu operatorów telekomunikacyjnych korzysta z listy.

Jak skorzystać?

- Jeśli nie korzystają Państwo:
można skonfigurować sieć, aby
połączenia do niebezpiecznych
stron były **blokowane**.

The screenshot shows a mobile browser interface with a red warning banner. At the top, there is a navigation bar with a home icon, a search bar containing "Biblioteka", a microphone icon, a notification icon with "28", and a menu icon. The warning banner features a white exclamation mark icon on a red background. The text in the banner reads: "Uwaga! Ta strona stanowi zagrożenie. Może ona wyłudzać dane osobowe, dane uwierzytelniające do kont bankowych lub serwisów społecznościowych. W trosce o Twoje bezpieczeństwo dostawca internetu powstrzyma próbę ataku poprzez stronę [redacted]. Przypominamy: Dokładnie sprawdzaj adres i wygląd strony, na której podajesz dane logowania, dane osobowe czy karty płatniczej. Nie działaj pod presją czasu, uważaj na wszelkie wiadomości, które skłaniają do działania natychmiast. Weryfikuj źródło informacji zanim".

Jak skorzystać?

Zachęcamy do zgłaszania:

- Podejrzanych stron pod adresem **incydent.cert.pl**,
- Podejrzanych SMSów na numer **8080**.

Ochronią Państwo w ten sposób innych!

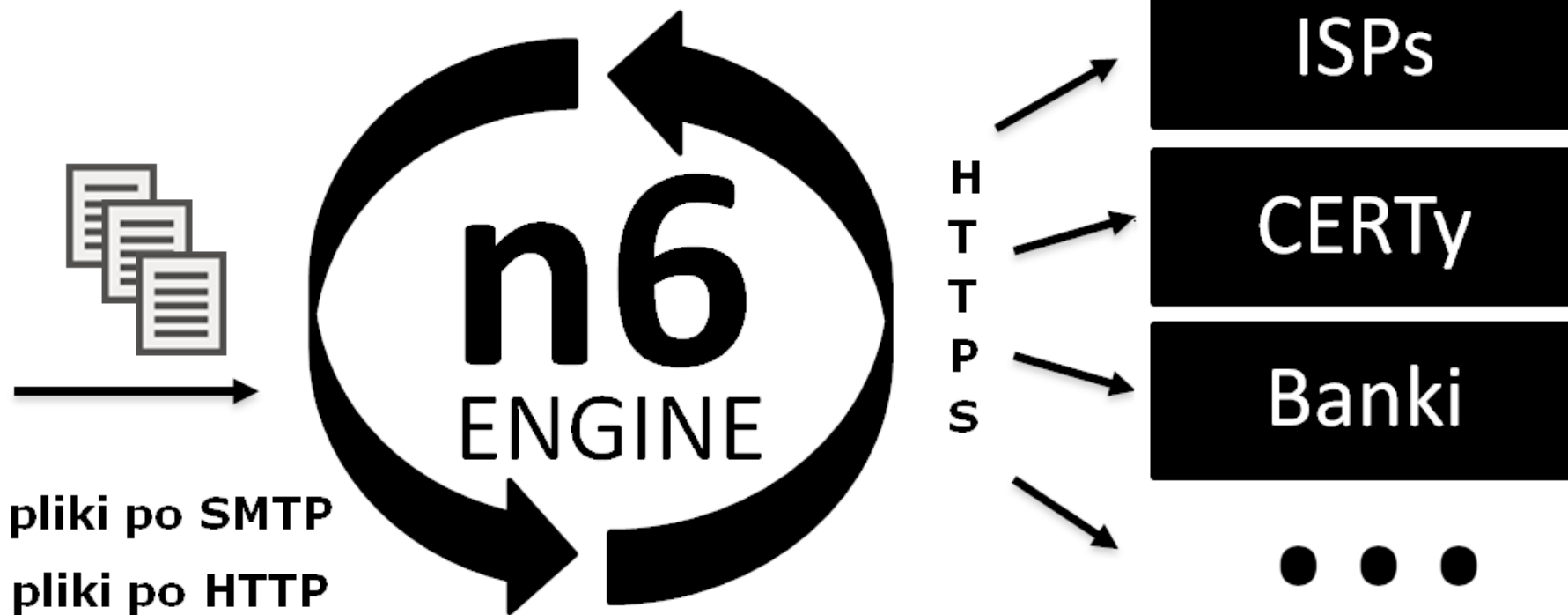
(a więc warto zachęcić rodzinę/znajomych do zgłaszania)

n6

Security Data Providers

- URLe
- Domeny
- Adresy IP
- Malware
- Inne dane

<https://cert.pl/n6>

Zagrożenia wewnątrz sieci

Inne zagrożenia

Zdarzenia

Kolumny ▾

Eksportuj ▾

Data początkowa

10-09-2023

00:00

+ Dodaj filtr

Szukaj

Czas zdarzenia ▲	Kategoria ▲	Nazwa ▲	IP ▲	ASN ▲	Kraj ▲	Domena ▲	Źródło ▲
2023-09-11 10:39:15	cnc	lokibot				kbfvzoboss.bid	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:39:15	cnc	lokibot	72.26.218.86	32475	NL	alphastand.win	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:39:15	cnc	lokibot	63.251.235.76	32475	US	alphastand.top	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:39:15	cnc	lokibot	141.98.6.249	211252	NL		cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:39:15	cnc	lokibot	34.98.99.30	396982	US	alphastand.trade	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader	63.251.235.76	32475	US	somatoka51hub.net	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader	91.195.240.101	47846	DE	sorytlic4.net	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader				nuljjnuli.org	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader	91.195.240.101	47846	DE	bulimu55t.net	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader				newzelandd66.org	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader	72.26.218.86	32475	NL	novanosa5org.org	cert-pl.mwdb
2023-09-11 10:31:43	cnc	smokeloader				hujukui3.net	cert-pl.mwdb

Jak skorzystać z n6?

- Dostęp jest **darmowy**
- Wymóg to posiadanie fragmentu **własnej adresacji IP** - wymagany wpis we whois
- Formularz rejestracyjny: **n6portal.cert.pl/sign-up**
- Możliwość korzystania z interfejsu przeglądarkowego oraz przez API
- Open Source: **github.com/CERT-Polska/n6**

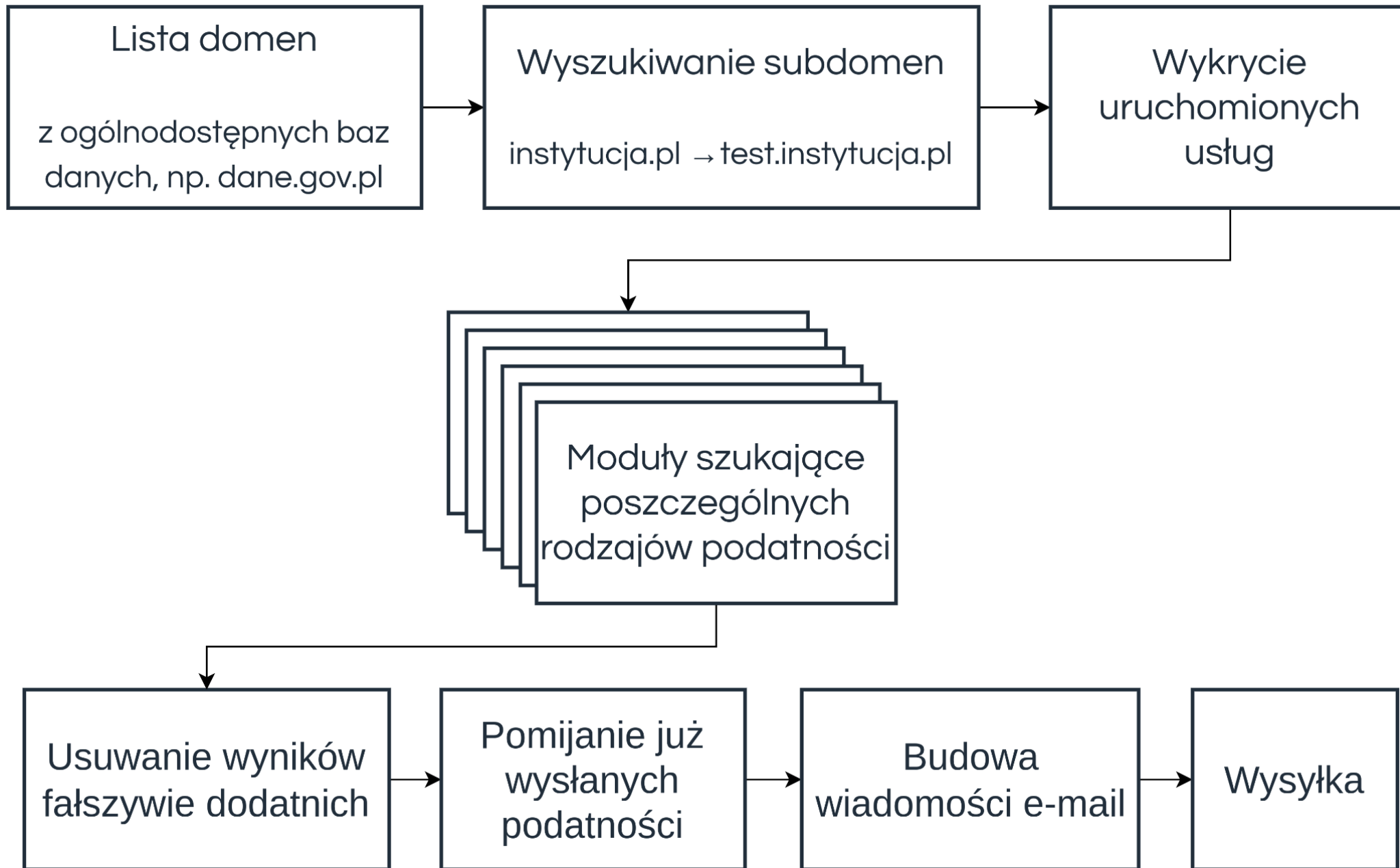
projekt Artemis

Projekt Artemis

Badanie bezpieczeństwa systemów m. in.:

- szkół,
- szpitali,
- instytutów badawczych,
- **uczelni**, instytucji publicznych (np. urzędów gmin),
- instytucji w domenie gov.pl.

Zwiększanie bezpieczeństwa tych systemów przez zgłaszanie administratorom znalezionych podatności.

Kilkadziesiąt modułów

- Pełne wsparcie dla nuclei → >10 tys. podatności i błędów konfiguracji
- Skaner portów
- Aktualność WordPressa (i wtyczek), Drupala i Joomla
- SQLi i XSS
- Certyfikaty TLS, przekierowanie na https
- SPF/DMARC
- Directory listing
- Słabe hasła
- Repozytoria (Git, SVN) i pozostawione pliki (np. wp-config.php.bak)
- ...

Wyciek danych studentów, pracowników i współpracowników Uniwersytetu Warszawskiego

Adam Haertle dodał 18 listopada 2020 o 16:06 w kategorii [Info](#), [Prywatność](#) z tagami: [Git](#) • [MIMUW](#) • [Uniwersytet Warszawski](#) • [WPiA](#) • [wyciek](#)

Artemis jest Open Source

<https://github.com/CERT-Polska/Artemis/>

<https://github.com/CERT-Polska/Artemis-modules-extra/>

Nie wszystkie moduły są publiczne.

Możemy je Państwu udostępnić.

Skanowanie uczelni

Skonowanie trwa **od początku stycznia**.

Dotychczas przeskanowano **890** domen i adresów IP uczelni i dodatkowo ok. **84.4 tys.** subdomen.

Zgłoszone podatności i błędne konfiguracje: styczeń-listopad 2023

**łącznie: ok. 160
tys.**

uczelnie: ok. 41 tys.

Statystyki

ok. 20.6 tys. przypadków korzystania z nieaktualnego oprogramowania,

ok. 9 tys. problemów z konfiguracją SSL/TLS,

ok. 4.4 tys. przypadków gdy panel logowania (bazy danych, RDP itp.) był publicznie dostępny,

ok. 3.3 tys. przypadków upublicznionych informacji: konfiguracji serwera, listy domen, indeks katalogu.

Statystyki

ok. 1.5 tys. błędnie skonfigurowanych SPF/DMARC,

ok. 1.1 tys. konkretnych krytycznych lub poważnych podatności:

zdalne wykonanie kodu, SQL Injection itp.,

926 przypadków upublicznienia kopii zapasowych,

kodu źródłowego, zrzutów bazy danych czy logów.

Jak skorzystać?

Zgłosić swoje domeny pod adresem:

<https://incydent.cert.pl/skanowanie>

Sprawdzamy główne domeny uczelni i ich subdomeny - ale może mają Państwo też inne?

Więcej informacji: artemis@cert.pl

Formularz wyłącznie dla uczestników spotkania

Prosimy o wypełnienie poniższego formularza

Pełna nazwa instytucji

Domeny do skanowania (po jednej w każdym wierszu)

Adresy e-mail na które mają być wysłane powiadomienia (po jednym w każdym wierszu)

incydent.cert.pl/skanowanie

Wnioski ze skanowania

Wnioski ze skanowania: aktualizacje

Wykrycie nieaktualnego oprogramowania jest proste.

Istnieją gotowe exploity.

Wnioski ze skanowania: archiwalne strony

Łatwo znaleźć archiwalne strony, które:

- korzystają z nieaktualnego oprogramowania (a więc zawierają znane podatności),
- są zbudowane bez zachowania dobrych praktyk

programistycznych:

```
query("SELECT * FROM posts WHERE id = " . $_GET["id"])
```

Wnioski ze skanowania: **centralizacja usług**

Najważniejszy wniosek!

Jeśli na każdą konferencję jest stawiana oddzielna instancja WordPress, to:

- mniej zasobów (czas + pieniądze) można przeznaczyć na zabezpieczenia,
- łatwiej o niej zapomnieć.

Bezpieczna Poczta

Wiadomość

Skrzynka odbiorcza

Powiadomienie

2021-06-15 8:11

[ukryj](#)

od "Admin" <poczta@sej.pl>

SPF, DKIM, DMARC...

bezpiecznapoczta.cert.pl

CERT.PL >

Bezpieczna poczta

BETA Jeśli masz uwagi lub komentarze, skontaktuj się z nami pod adresem bezpiecznapoczta@cert.pl.

Bezpieczna poczta

Narzędzie bezpiecznapoczta.cert.pl powstało, by chronić użytkowników poczty elektronicznej i ułatwić instytucjom sprawdzenie poprawności konfiguracji mechanizmów zapewniających jej bezpieczeństwo.

Główne funkcjonujące dziś instrumenty weryfikacji nadawcy poczty to: **SPF**, **DMARC** i **DKIM**. Jeżeli instytucja ich nie wykorzystuje, naraża się na znaczące ryzyko. Daje bowiem cyberprzestępcom możliwość wysyłania fałszywych wiadomości, w których mogą oni podszyć się pod dowolnego nadawcę z domeny tego podmiotu. Właśnie dlatego niektórzy dostawcy poczty traktują e-maile przychodzące z domen niewykorzystujących tych mechanizmów jako spam.

Chcesz sprawdzić, czy atakujący mogą łatwo podszyć się pod nadawcę w Twojej domenie? Udostępnione tu narzędzie w tym pomoże.

Wymagania prawne

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej nakłada na dostawców poczty elektronicznej obowiązek stosowania mechanizmów SPF, DMARC i DKIM, umożliwiających weryfikację nadawcy wiadomości e-mail. Zapisy te dotyczą dostawców poczty, którzy świadczą usługi dla:

- co najmniej 500 000 użytkowników poczty lub
- dla podmiotu publicznego.

Pełny tekst ustawy znajduje się pod adresem <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001703/T/D20231703L.pdf>.

Chcesz sprawdzić, czy realizujesz poprawnie obowiązek ustawowy? Udostępnione tu narzędzie w tym pomoże.

Sprawdź konfigurację wysyłając wiadomość e-mail

Gdy wyślesz testową wiadomość e-mail na specjalny adres, system zweryfikuje poprawność konfiguracji mechanizmów **SPF**, **DKIM** i **DMARC**.

Ta ścieżka jest przez nas rekomendowana – dzięki niej będziemy w stanie wykonać dokładniejsze sprawdzenie, niż korzystając z domeny.

Wyślij e-mail

Sprawdź konfigurację podając domenę

Możesz skorzystać także z opcji weryfikacji konfiguracji podając domenę. W tym wypadku zostaną sprawdzone tylko mechanizmy **SPF** i **DMARC** - dla sprawdzenia DKIM konieczne jest wystanie testowego e-maila.

Podaj domenę

Sprawdź wysyłając e-mail

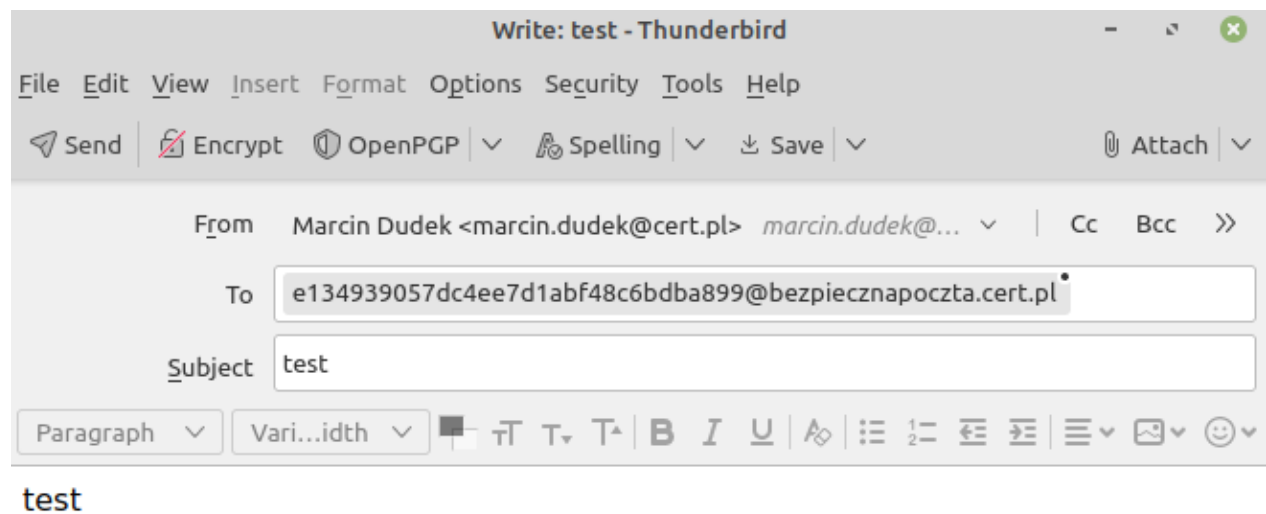
Aby zweryfikować konfigurację poczty, wyślij dowolną wiadomość e-mail na adres:

e134939057dc4ee7d1abf48c6bdba899@bezpiecznapoczta.cert.pl

Jeśli wiadomość zostanie odebrana, strona odświeży się automatycznie - zobaczysz wtedy wyniki sprawdzenia mechanizmów zabezpieczeń.

Jeśli po dłuższym czasie nie widzisz wyników, to znaczy, że nie otrzymaliśmy wiadomości. W takiej sytuacji:

- upewnij się, że wysyłasz wiadomość na poprawny adres,
- jeśli administrujesz serwerem pocztowym, sprawdź czy Twój serwer pocztowy poprawnie wysłał wiadomość,
- jeśli powyższe nie rozwiązało problemu, skontaktuj się z bezpiecznapoczta@cert.pl.

domena cert.pl - wyniki testów mechanizmów zabezpieczeń poczty e-mail: SPF, DMARC i DKIM

Data sprawdzenia: 2023-09-11 11:18:15 (wiadomość e-mail z 2023-09-11 11:18:13).

Jeśli chcą Państwo udostępnić wyniki sprawdzenia, prosimy skopiować ten link:

<https://bezpiecznapoczta.cert.pl/check-results/da1162f788fe7de8e64ce242292378e342d6f909ed57145323660c860ef0e809>

✓ Podsumowanie sprawdzenia: 3 mechanizmy z 3 skonfigurowane prawidłowo.

✓ SPF: konfiguracja prawidłowa

Rekord	v=spf1 include:_spf.cert.pl -all
Ostrzeżenia	brak
Błędy	brak

✓ DMARC: konfiguracja prawidłowa

Rekord	v=DMARC1; p=reject; rua=mailto:dmarc-cert@cert.pl; ruf=mailto:security@cert.pl; fo=s
Ostrzeżenia	brak
Błędy	brak

✓ DKIM: konfiguracja prawidłowa

Ostrzeżenia	brak
Błędy	brak

domena [redacted] - wyniki testów mechanizmów zabezpieczeń poczty e-mail: SPF, DMARC i DKIM

Data sprawdzenia: 2023-09-11 11:20:49 (wiadomość e-mail z 2023-09-11 11:20:48).

Jeśli chcą Państwo udostępnić wyniki sprawdzenia, prosimy skopiować ten link:

[https://bezpiecznapoczta.cert.pl/check-results/\[redacted\]](https://bezpiecznapoczta.cert.pl/check-results/[redacted])

✘ Podsumowanie sprawdzenia: 0 mechanizmów z 3 skonfigurowane prawidłowo.

✘ SPF: konfiguracja nieprawidłowa

Ostrzeżenia

brak

Błędy

Nie znaleziono poprawnego rekordu SPF. Rekomendujemy używanie wszystkich trzech mechanizmów: SPF, DKIM i DMARC, aby zmniejszyć szansę, że sfalszowana wiadomość zostanie zaakceptowana przez serwer odbiorcy.

✘ DMARC: konfiguracja nieprawidłowa

Ostrzeżenia

brak

Błędy

Nie znaleziono poprawnego rekordu DMARC. Rekomendujemy używanie wszystkich trzech mechanizmów: SPF, DKIM i DMARC, aby zmniejszyć szansę, że sfalszowana wiadomość zostanie zaakceptowana przez serwer odbiorcy.

✘ DKIM: konfiguracja nieprawidłowa

Ostrzeżenia

brak

Błędy

Nie znaleziono podpisu DKIM. Rekomendujemy używanie wszystkich trzech mechanizmów: SPF, DKIM i DMARC, aby zmniejszyć szansę, że sfalszowana wiadomość zostanie zaakceptowana przez serwer odbiorcy.

Jak skorzystać?

- Wejść na stronę **bezpiecznapoczta.cert.pl**,
  - wysłać testowego maila (lub sprawdzić domenę),
  - przeanalizować wyniki, ewentualnie poprawić konfigurację.
-
- uwagi i pytania → bezpiecznapoczta@cert.pl

Informacje o zagrożeniach i podatnościach

Informacje o zagrożeniach i podatnościach

<https://www.facebook.com/CERT.Polska>

https://twitter.com/CERT_Polska

<https://pl.linkedin.com/showcase/cert-polska/>

Dziękuję za uwagę!

info@cert.pl